

Stadsledningskontorets arbete med att stärka mänskliga rättigheter - Verksamhetsåren 2015-2018

Under de senaste åren har Stockholms stad stärkt arbetet med mänskliga rättigheter och det förebyggande arbetet för att motverka diskriminering i stadens egna verksamheter.

Vid stadsledningskontoret finns ett kansli för mänskliga rättigheter. Kansliet har ett strategiskt ansvar för mänskliga rättigheter, jämställdhet, diskrimineringsfrågor, nationella minoriteter, delaktighet och tillgänglighet, barnrättsfrågor samt äldre personers rättigheter. Kansliet stödjer och följer upp stadens arbete med mänskliga rättigheter i den ordinarie budgetprocessen samt stödjer stadens förvaltningar i att verkställa de mål som återfinns i stadens budget och styrdokument.

I detta dokument redovisas genomförda projekt och aktiviteter under verksamhetsåren 2015-2017 samt det pågående arbetet under verksamhetsåret 2018.

Projekt och aktiviteter under verksamhetsåren 2015-2018

Stadsledningskontoret har utarbetat tre förslag till program som antogs av kommunfullmäktige 2017 - *Program för ett jämställt Stockholm*, *Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck* samt *Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad*. Programmen syftar till att utveckla kvaliteten i stadens verksamheter så att den service, omsorg och tjänster som erbjuds är lika tillgänglig och av lika hög kvalitet för alla stockholmare. 2017 fick 100 nyckelpersoner utbildning kring hur stadens verksamheter kan arbeta med jämställdhetsanalys, barnkonsekvensanalys samt analys av hbtq-personers upplevelser. I februari 2018 lanserades programmen genom en konferens där ca. 200 chefer och nyckelpersoner deltog. Konferensen följdes av ett kunskapsseminarium i april där ca. 250 chefer och nyckelpersoner

fick stöd i arbetet med att genomföra integrerade barnkonsekvens- och jämställdhetsanalyser. I maj genomfördes ett seminarium om hur staden kan erbjuda mötesplatser för unga hbtq-personer där ca. 100 personer deltog.

Stadsledningskontoret har reviderat stadens *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning* som antogs av kommunfullmäktige i maj 2018. Programmet lanserades vid en konferens där 150 personer deltog.

Kontoret har även reviderat stadens *Riktlinjer för arbetet med de nationella minoriteternas rättigheter* samt utarbetat en *Strategi för romsk inkludering*. Styrdokumenten antogs av kommunfullmäktige i juni 2018.

Kansliets medarbetare har genomfört över 120 informationsföreläsningar hos förvaltningar och bolag. Fokus har varit kunskapshöjande insatser kring kansliets tematiska ansvarsområden samt hur kansliet kan stödja stadens chefer och nyckelfunktioner i deras arbete med att bedriva kvalitetsutveckling genom att stärka mänskliga rättigheter i Stockholm.

Stockholms stad har avsatt 200 miljoner kronor för att bredda och säkra kompetensen i stadens verksamheter. Bland annat har verksamheter haft möjlighet att ansöka om medel för insatser som rör ”Mänskliga rättigheter och normkritiskt arbete” samt ”Jämställdhetsintegrering”. För dessa två fokusområden blev 21 kompetensutvecklingsinsatser beviljade för sammanlagt 6 665 659 kronor. Insatserna omfattar 3 432 enskilda deltagarplatser och genomförs på 13 olika förvaltningar (Arbetsmarknadsförvaltningen, Bromma SDF, Hässelby – Vällingby SDF, Kulturförvaltningen, Rinkeby – Kista SDF, Skarpnäck SDF, Skärholmen SDF, Socialförvaltningen, Spånga – Tensta SDF, Stadsarkivet, Södermalm SDF, Trafikkontoret och Utbildningsförvaltningen).

Mänskliga rättigheter och antidiskriminering

- Stadsledningskontoret bedriver ett aktivt arbete för att höja kompetensen hos chefer och nyckelpersoner i staden. Exempel på detta är stadsledningskontorets pilotutbildning i inkluderande kommunikation och en utbildning om hur staden kan arbeta med uppföljning av brukarenkäter utifrån ett diskrimineringsperspektiv.
- Över 70 mer fördjupade föreläsningar, seminarier, heldagsutbildningar, konferenser och rundabordsamtal har arrangerats för stadens medarbetare kring mänskliga

rättigheter och antidiskriminering. Exempel på detta är att kontoret under hösten 2015 arrangerade tre chefsseminarier om mänskliga rättigheter i kommunal verksamhet där ca. 400 chefer deltog. I november 2016 anordnades en heldagskonferens på temat antirasism och antidiskriminering för 150 av stadens chefer och nyckelpersoner.

- Sedan 2015 är staden medlem i *European Coalition of Cities against Racism* (ECCAR). I mars 2018 lämnade kommunstyrelsen sin första rapport till ECCAR om stadens arbete mot rasism.
- Kontoret har utformat en diplomutbildning för ett hbtq-kompetent och normmedvetet bemötande. Utbildningen lanserades 2017 och är i dagsläget beställd till 1500 medarbetare.
- Stadsledningskontoret har i samverkan med kulturförvaltningen utarbetat en webbutbildning om diskriminering – *Allas rätt!* I dagsläget har ca. 650 medarbetare tagit del av utbildningen.
- Genom nya frågor i medborgarundersökningen har staden möjlighet att få kännedom om medborgarnas upplevelser av diskriminering utifrån de sju lagstadgade diskrimineringsgrunderna.
- Stadsledningskontoret utarbetade stadens ansökan om att bli värdstad för MR-dagarna 2018. Ansökan beviljades och kontoret ansvarar för att samordna stadens värdskap.
- Stadsledningskontoret samordnade stadens värdskap under Europride 2018.
- Stadsledningskontoret genomförde i januari 2017 en ceremoni i stadshuset för att högtidlighålla minnet av Fadime Sahindal.

Jämställdhet

- Jämställdhetsintegrering har identifierats av stadens som en nyckelfaktor för att skapa lika förutsättningar för Stockholms flickor och pojkar, kvinnor och män. Stadsledningskontoret jämställdhetsintegrerar stadens budgetprocess, bland annat genom internt stöd i arbetet med att jämställdhetsintegrera stadens lednings- och uppföljningssystem samt med att följa upp individrelaterade indikatorer könsuppdelat.
- Kontoret har i dialog med kvinnoorganisationer samt kvinno- och tjejjourer tagit fram en rapport om kvinnors makt och inflytande i Stockholms stad.
- Ett flertal utbildningsinsatser har genomförts inom ämnesområdet och i oktober 2016 anordnades en större

konferens för 200 av stadens chefer och nyckelpersoner.

- Stadens samtliga ekonomichefer får vid deras introduktion en övergripande utbildning i jämställdhetsbudgetering.

Nationella minoriteter

- Stadsledningskontoret ansvarar för att kontinuerligt genomföra samråd med samtliga fem nationella minoriteter kring stadsövergripande frågor. Samråden har väglett arbetet med att ta fram underlag till översynen av stadens samrådsformer samt riktlinjer för stadens arbete med att stärka nationella minoriteters rättigheter.
- Staden har utsetts av kulturdepartementet att vara en av fem utvecklingskommuner för romsk inkludering. Kontoret ansvarar för samordning och ledning av projektet i nära samråd med den romska gruppen.
- Staden ansökte 2018 om att bli förvaltningskommun för samiska och meänkieli och genomförde i samband med detta särskilda samråd med de samiska och tornedalska minoritetsgrupperna.
- I september 2016 anordnades en hearing för romska företrädare och representanter från stadens politiska ledning där ca 40 romska representanter deltog.

Våldspreventivt arbete

- Stadsledningskontoret stödjer utbildningsförvaltningens arbete med att driva ett våldspreventivt arbete i skolan utifrån utbildningsprogrammet *Mentors in Violence Prevention*. Kontoret bidrar i arbetet med kunskap om maskulinitetsnormer, stereotypa könsroller och mänskliga rättigheter. I april 2018 fick ca 40 nyckelpersoner en utbildning om hur staden kan arbeta för att förebygga och motverka våld och övergrepp bland unga.
- Kontoret stödjer utbildningsförvaltningen i det fortsatta arbetet med att motverka rasism och extremism i skolan.
- Kontoret stödjer utbildningsförvaltningen med en kunskapssatsning till skolans personal och elever kring hedersrelaterat våld och förtryck.

Ungas organisering

- Stadsledningskontoret har tillsammans med stadsförvaltningarna i ytterstaden genomfört en satsning för att stärka ungas organisering och egenmakt genom ökade kunskaper om mänskliga rättigheter, antirasism och feminism. Satsningens målgrupp är unga stockholmare i åldern 13-25 där insatser riktas dels mot stadens personal, dels direkt mot unga.

- Kontoret har erbjudit stadens personal ett flertal olika kunskapshöjande insatser så att de bättre kan möta unga samt ta del av kunskap och metoder kring ungas rättigheter:
 - Under 2016 deltog ca. 60 personer vid kunskapshöjande workshops och ca. 80 personer deltog vid ett seminarium där olika civilsamhällesorganisationer presenterade sina verksamheter.
 - 2017 samarbetade stadsledningskontoret med organisationerna Rädda barnen, MÄN och Fritidsforum kring en kunskapssatsning i tre delar. Satsningen inleddes med en konferens där 90 personer deltog. Intresserade fritidsverksamheter i de sju ytterstadsdelarna fick sedan genomgå en workshop om metoder för att arbeta våldspreventivt och för att unga ska bli delaktiga i utformandet av verksamheterna. Satsningen avslutades med en heldagskonferens för ca. 90 personer.
- Unga stockholmare kunde 2016 söka till sommarjobbprojektet Rättighetsjakten för att arbeta med observationer kring rasism och sexism. 17 ungdomar rekryterades och projektet resulterade bland annat i åtta kortfilmer som sedan har använts som utbildningsmaterial inom staden. 2017 genomfördes ytterligare en omgång av Rättighetsjakten där 19 ungdomar från sju stadsdelar producerade en serie kortfilmer om frågor som rör rasism och antiziganism. 2018 utarbetade 19 ungdomar kortfilmer samt en rapport angående rätten till språk och kultur bland unga tornedalingar och samer i Stockholm.
- Stadsledningskontoret har i samarbete med ABF genomfört projektet Ortens organisatörer där ungdomar mellan 14 och 23 år från flera ytterstadsdelsområden deltar i studiecirkel med fokus på antirasism och feminism. 2016 deltog ca. 100 ungdomar och 2017 deltog ca. 100 ungdomar.

Stadens ombudsmän

- Vid kontoret finns tre ombudsmän – barnombudsmannen, funktionshindersonbudsmannen och äldreombudsmannen. Ombudsmännen arbetar för att ge stöd och information till stadens verksamheter samt driva på det strategiska arbetet för att nå målsättningen om en stad för alla. Ombudsmännen genomför löpande föreläsningar för stadens verksamheter.
- Stadsledningskontoret har utarbetat ett stödmaterial med barnchecklista och barnkonsekvensanalys.